

2 FEB. 1983

EINDRAPPORT

Peilingen van de meningen over de
wenselijkheid van het ontkoppelen
van het lidmaatschap van het
Nederlands Huisartsen Genootschap
van dat van de
Landelijke Huisartsen Vereniging

Een onderzoek in opdracht van het
Nederlands Huisartsen Genootschap

december 1982

J. van der Zee

1. Opzet - Uitvoering van het onderzoek

Inleiding

Zo nu en dan kwam de afgelopen jaren binnen het Nederlands Huisartsen Genootschap de vraag naar voren of het niet eens tijd werd de bij de oprichting van het Genootschap vastgestelde koppeling van het lidmaatschap aan dat van de KNMG, of een van haar dochterverenigingen, op te heffen. In het verleden is het daar nooit van gekomen, maar in 1981 heeft het Algemeen Bestuur van het NHG besloten om aan het ledencongres in oktober 1982 een voorstel voor te leggen over deze kwestie. Gegeven de weinig hechte organisatiestructuur van het Genootschap waardoor men, anders dan bij de LHV, niet zo gemakkelijk door middel van plaatselijke vergaderingen een overzicht van de stemming der leden krijgt, heeft men besloten tot het laten verrichten van een opinie-onderzoek onder verschillende relevante categorieën artsen, teneinde te kunnen voorzien welke consequenties een mogelijk besluit tot ontkoppeling voor de organisatie zou hebben. Het hier volgende verslag bevat een beschrijving van de uitkomsten van de verschillende opinie-peilingen. Het onderzoek is verricht door het Nederlands Huisartsen Instituut in de periode juni - augustus 1982. De codering van de enquêtes en het geschikt maken voor computerverwerking was in handen van Maureen Postma en Arjen van der Zee. Wij danken hen voor hun snelle en noeste arbeid. De eindversie van het rapport bevat de resultaten van de vragenlijsten die tot 20 oktober 1982 waren binnen gekomen, nadat een interimrapportage op grond van de tot 30 juli binnen gekomen enquêtes in augustus werd afgerond. De conclusies en bevindingen van het eindrapport wijken niet af van de interimrapportage.

Opzet van het onderzoek

Voor de hand liggend was om een peiling onder (een steekproef uit) werkende leden van het Genootschap te houden. Dat is ook gebeurd. De meningen over deze groep zijn aangevuld met die van twee andere groepen. Ten eerste met de meningen van huisartsen die geen lid van de KNMG waren en jonger waren dan 45 jaar. De gedachte was dat deze groep potentiële NHG-leden zou kunnen tellen, die door de verplichting tot koppeling hebben afgezien van het lidmaatschap van het NHG. Ten tweede is aan degenen die de beroepsopleiding tot huisarts hebben gevolgd en die op 1 januari 1982 opgaven praktijkzoekend te zijn, voor zover ze zich nog niet naderhand hadden gevestigd * ook gevraagd of men van het bestaan van de koppeling wist, wat men van een mogelijke ontkoppeling vond en van welke vereniging men (bij vestiging) lid zou worden.

De twee vragenlijsten (één voor de gevestigde en nog niet gevestigde huisartsen - zie bijlage) bevatten naast een vraag over het al dan niet praktizeren als huisarts of het al dan niet praktijkzoekend zijn ** enkele vragen over het soort lidmaatschap van respectievelijk NHG en KNMG/LHV, de mate van 'activiteit' in elk van beide verenigingen, de kennis over het bestaan van de koppeling, de mening over de koppeling en mogelijke consequenties. Tenslotte zijn enkele gegevens over persoon en praktijk van de huisarts gevraagd om te kunnen controleren in welke mate degenen die hun vragenlijst hadden teruggezonden een afspiegeling vormden van degenen aan wie de lijst is verstuurd. In de week van 14 juni 1982 zijn de vragenlijsten verstuurd, na-

* voor zover dat weer in juni 1982 op het NHI bekend was, uiteraard.

** de registraties van gevestigde en adspirant-huisartsen lopen altijd enigszins achter bij de werkelijke stand van zaken. In iedere enquête moet gevraagd worden of de aanname dat iemand praktizerend huisarts is, nog wel klopt.

dat in Medisch Contact van de week daarvoor door voorzitter Cromme van het NHG en van een lid van het Centraal Bestuur der LHV de voors en tegens van ontkoppeling waren uiteengezet en in het juninummer van Huisarts & Wetenschap van de hand van Pon een oproep was verschenen om de koppeling van lidmaatschappen te doorbreken. Van tevoren was besloten geen rappèl uit te sturen; dat heeft geleid tot een respons van 74% van de aangeschreven leden - 59% van de aangeschreven praktijkzoekende huisartsen en 59% van de groep die geen lid was van de KNMG.

Rapportage

De rapportage luidt als volgt: per aangeschreven groep beschrijven wij de resultaten in een apart hoofdstuk. In deze hoofdstukken bezien we eerst in hoeverre de ontvangen vragenlijsten een afspiegeling vormen van de aangeschreven steekproef en populatie * en of en in welke mate de uitspraken over de steekproef van leden gegeneraliseerd mogen worden naar het ledenbestand in zijn geheel. Vervolgens beschrijven we de meningen over en consequenties van een eventuele ontkoppeling en we besluiten ieder hoofdstuk met een nadere analyse van de vraag waar de 'weerstand' jegens dan wel de 'toejuichingen' voor het besluit te vinden zijn. In het laatste hoofdstuk zullen we proberen de balans op te maken.

* Bij de praktijkzoekende huisartsen en bij de niet-leden van de KNMG van 45 jaar of jonger, is geen steekproef getrokken, maar de gehele groep aangeschreven. In het onderzoeksjargon wordt dit aangeduid als 'populatie'.

2. De meningen van de leden van het NHG

2.1. *Populatie/steekproef/respons*

Ten tijde van het trekken van de steekproef (begin juni 1982) telde de registratie van gevestigde huisartsen van het NHI 2446 * leden van het Genootschap. Uit deze groep is op toevalsbasis een steekproef van ongeveer 400 (i.e. 407) leden getrokken. Een steekproef van deze omvang geeft voldoende mogelijkheden om verantwoorde extra-polaties te maken **. In tabel 1 zullen we laten zien aan de hand van enkele kenmerken die zowel in het registratiebestand te vinden zijn alsook in de enquête zijn gevraagd:

- . in welke mate en op welke punten onze steekproef afwijkt van het bestand van NHG-leden en
- . hoe de respons weer afwijkt van de steekproef.

Het is overigens bij de interpretatie van de resultaten waarschijnlijk wel goed om te beseffen op welke punten de leden van het Genootschap van hun niet-lid zijnde collegae verschillen. Deze verschillen zijn in augustus 1979 door Groenewegen ten behoeve van het NHG-bestuur beschreven. Als we nog even recapitulieren wat zijn conclusies waren, dan vond hij een ondervertegenwoordiging bij jongere (vooral jonger dan 30 jaar) en oudere huisartsen (ouder dan 55 jaar); iets meer NHG-ers onder de (relatief kleine) groep artsen die in groepspraktij-

* Per 31 december 1981 was het officiële aantal werkende leden (Huisarts en Wetenschap, 25 - 1982, p.368) 2560; de administratie van het NHI is vermoedelijk iets minder nauwkeurig: zij het dat de daling van het ledental van het NHG een wat lager 'officieel' cijfer per 1 juli zou opleveren.

** Bij verdubbeling van de omvang neemt bijvoorbeeld het 95% betrouwbaarheidsinterval slechts een fractie in omvang af.

ken of gezondheidscentra werkzaam zijn en een schrikbarend laag percentage leden in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag; (duidelijke 'zendingsgebieden' volgens Groenewegen *).

Tabel 1: Vergelijking van enkele kenmerken van het ledenbestand van het NHG (zelfstandig gevestigde huisartsen) met kenmerken van de steekproef uit het ledenbestand en de respons van de enquête over ontkoppeling lidmaatschap NHG/LHV juni 1982.

		NHG-leden n = 2246	Steekproef n = 407	Respons n = 302
Geslacht:	% vrouwen	3.8%	4.4%	6.0%
Leeftijd:	gem. aantal jaren sinds arts-examen	15,56 jr	15,77 jr	15,25 jr
	idem sinds laatste vestiging	13,03 jr	13,08 jr	12,77 jr
Praktijkvorm:	% solo	58.0%	55.8%	57.9%
	% duo	30.1%	32.4%	26.2%
	% groepspr./gezondheidscentra	11.9%	11.8%	14.6%
Locatie:	% noord (Groningen, Friesland, Drente)	13.0%	15.7%	14.6%
	% oost-midden (Overijssel, Utrecht, Gelderland, ZIJP)	28.6%	24.3%	24.8%
	% west (Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland)	38.4%	40.3%	40.1%
	% Zuid (Noord-Brabant, Limburg)	20.0%	19.7%	18.5%

* Groenewegen P.P.: Een statistisch overzicht van het NHG-ledenbestand, Utrecht, Nederlands Huisartsen Instituut, augustus 1979.

Commentaar

Grote afwijkingen op de geselecteerde kenmerken, althans, vinden we noch bij de vergelijking tussen het gehele ledenbestand (voor zover het zelfstandig gevestigde huisartsen betreft) en de steekproef, noch bij de vergelijking steekproef/respons. Alle verschillen bevinden zich ruimschoots binnen een toevalsmarge. Men mag er dus met enige reden vanuit gaan dat men de meningen van degenen die de enquête terugzonden kan doortrekken naar het gehele ledenbestand van het Genootschap. Van 302 respondenten bleek er één intussen niet meer te praktizeren; tien gaven op geen lid van het NHG te zijn; één gaf op buitengewoon lid te zijn; twee noemden zich donateur en drie hadden de vraag naar het lidmaatschap niet ingevuld.

Onze analyses hebben betrekking op 286 teruggezonden enquêtes van werkende leden van het Genootschap. Van deze 286 bleken er weer zes geen lid van de KNMG/LHV te zijn; waar de relatie tussen deze twee lidmaatschappen aan de orde is, zijn deze zes leden uit de analyses gelaten. De totale respons is, zeker als we in aanmerking nemen dat geen rappèl werd verzonden, uitstekend te noemen; 74% van de ondervraagden zond de enquête retour.

2.2. Beschrijving van de meningen

In de vragenlijst zijn drie aspecten van de meningen over de ontkoppeling opgenomen; ten eerste een vraag over de kennis van de koppeling. Wist men ervan en zo ja, sinds lang of pas sinds de discussie, die in juni * rond de ont-

* Inmiddels (oktober 1982) is een nieuwe discussie ontstaan, die men niet anders dan scherper van toon kan noemen. LHV-voorzitter Bessem riep de leden van zijn vereniging, die tevens lid van het NHG zijn, op om tegen ontkoppeling te stemmen (Medisch Contact, 37 - 1982, 42 p.1322). Dit heeft weer een reactie van het NHG-bestuur ten gevolge gehad, dat op zijn beurt voorstanders van ontkoppeling heeft opgetrommeld. Dit alles heeft geleid tot een druk bezette en levendige ledenvergadering op 29 oktober 1982.

koppeling ontbrandde. Dan de belangrijke vraag over de mening. Vindt men het een goede of slechte zaak of laat het de geïnterviewden onverschillig. Tenslotte is gevraagd naar consequenties van de koppeling. De resultaten hebben betrekking op 286 personen; namelijk allen die de enquête terugzonden, praktizerend huisarts bleken te zijn en inderdaad lid van de NHG. In tabel 2 staan de resultaten vermeld.

Tabel 2: kennis en opvattingen van een steekproef NHG-leden over ont koppeling lidmaatschap NHG-LHV, juni 1982, n = 286.

		aantal personen	percentage	ligt met 95% betrouwbaarheid tussen	
kennis koppeling	wist 't al lang	213	74	69 - 80%	niet ingevuld 1
	sinds kort	53	19	14 - 23%	
	wist 't niet	19	7	4 - 10%	
mening ont koppeling	goede zaak	157	55	49 - 61%	niet ingevuld 3
	onverschillig	57	20	15 - 25%	
	slechte zaak	69	24	19 - 29%	
gevolgen	geen	226	79	74 - 84%	anders 6 niet ingevuld 4
	opzeggen NHG	29	10	7 - 14%	
	opzeggen LHV	21	7	4 - 10%	

Wat betreft de 'kennis' kunnen we kort zijn; het overgrote deel van de leden wist van de koppeling; een klein aantal is door de recente discussie van het bestaan van de koppeling op de hoogte gebracht en een klein deel was nog steeds onwetend op het moment dat ze de vragenlijst invulden. Meer dan de helft van de leden vindt ont koppeling een goede zaak; een kwart keurt het af en 20% laat het onverschillig. Het vinden van deze percentages in de steekproef betekent dat het 95% zeker is dat in het totale ledenbestand het percentage leden dat ont koppeling goedkeurt tussen de 49 en de 60% ligt; en dat het percentage afkeurende leden tussen de 19 en 30% ligt.

Tien procent van de ondervraagden verklaart het lidmaatschap van het Genootschap op te zullen zeggen; in statistische termen betekent dit een kans van 95% op een percentage opzeggingen van tussen de 7 en de 14%. Opzeggingen van het lidmaatschap van de LHV verklaart 7% (d.w.z. tussen de 4 en de 10%) van de *NHG*-leden te zullen doen. Het overgrote deel verklaart dat ontkoppeling geen gevolgen zal hebben.

We hebben geprobeerd nader uit te zoeken waar de weerstand tegen en bijval voor het voorstel te localiseren is. Daartoe hebben we het percentage personen dat de koppeling afkeurt respectievelijk goedkeurt, laten variëren langs de in de enquête opgenomen kenmerken van de *NHG*-leden; namelijk: leeftijd, geslacht, praktijkvorm en regio. Bovendien hebben we bekeken of de houding van de leden ten opzichte van de koppeling beïnvloed is door het feit dat men actief of passief lid van *NHG* dan wel LHV/*KNMG* is. In tabel 3 laten we zien hoe het percentage goed- en afkeurende leden is verdeeld over de genoemde categorieën.

Tabel 3: Meningen over *ontkoppeling* lidmaatschap NHG/LHV in verschillende subcategorieën van een steekproef uit het ledenbestand van het NHG, juni 1982, n = 275.

		% goed-keuren	% af-keuren	% onverschillig	n=	
leeftijd	artsexamen na 1972	67	18	14	125	3 niet ingevuld
	artsexamen tussen '62-'72	45	33	22	87	
	artsexamen vóór 1962	48	24	28	71	
geslacht	man	53	25	21	269	3 niet ingevuld
	vrouw	93	7	0	14	
praktijkvorm	solo	47	31	21	167	5 niet ingevuld
	duo	64	12	23	73	
	groepsprakt./gezondh.centrum	76	12	12	41	
regio	Gr.,Fr.,Dr.	41	24	36	42	7 niet ingevuld
	Ov.,Gld.,Utr.,ZIJP	65	18	17	72	
	NH.,ZH.,Zld.	57	24	19	112	
	Nbr., Limb.	51	32	17	53	
alle leden		55	24	20	275	

Commentaar

Bijval voor de ontkoppeling vindt men bij jongeren en bij samenwerkende huisartsen. Weerstand bij solisten en bij degenen voor wie het meer dan 10 jaar geleden is dat ze hun artsdiploma haalden. Onder de oudste categorie artsen vindt men de meeste onverschilligen. Vrouwelijke huisartsen staan zonder meer positief tegenover de ontkoppeling.

Aktieve/niet-aktieve leden

De verdeling van bijval en afkeuren en opzeggen lidmaatschap NHG onder actieve versus niet-actieve leden van NHG en LHV is als volgt:

Tabel 4: % NHG-leden dat ontkoppeling lidmaatschap NHG/LHV resp. goed- en afkeurt, naar al dan niet actief lidmaatschap van LHV resp. NHG (juni 1982)

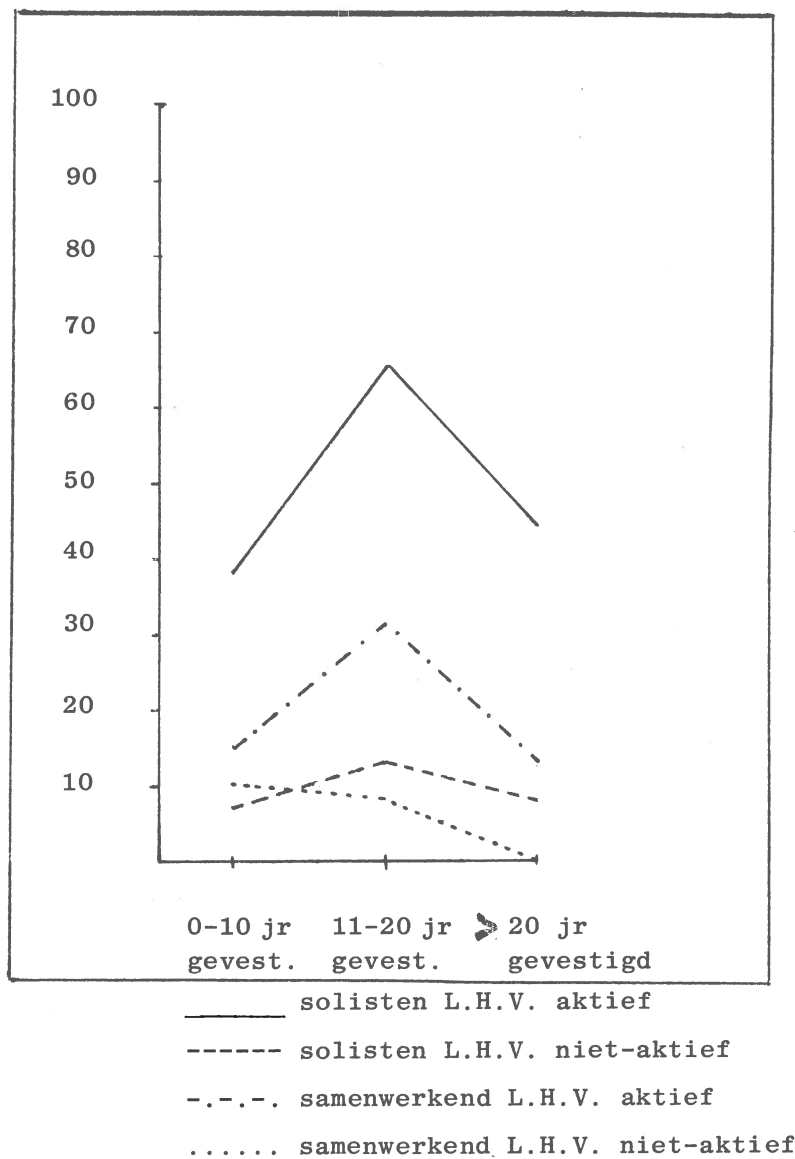
		% BIJVAL KNMG/LHV			% AFKEURING KNMG/LHV		
		aktief	niet- aktief	n=	aktief	niet aktief	n=
NHG	aktief	43	65	104	37	11	104
	niet-aktief	41	70	176	40	7	176
n =		150	130	280	150	130	280

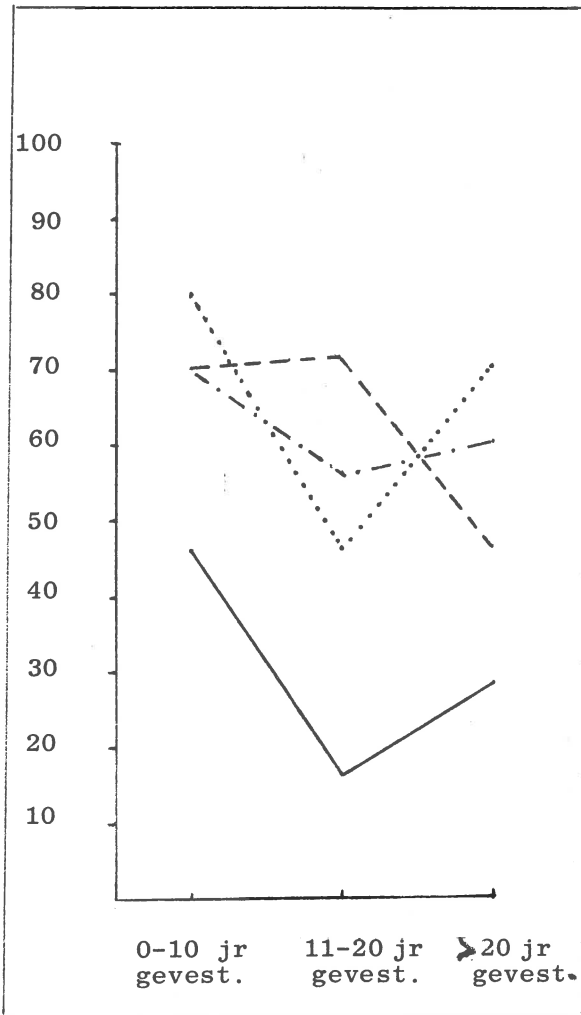
* zes personen bleken wel lid van het NHG te zijn, maar niet van de KNMG/LHV. Deze zijn in tabel 4 niet meegeteld. Het zal niemand verbazen dat hun mening over de ontkoppeling positief was.

De meeste afkeuring vindt men bij het LHV-kader, de plaatselijk en landelijk actieve leden van de KNMG/LHV. Als deze ook een actieve rol in het NHG spelen verandert dat hun mening niet. De LHV-invloed domineert boven de NHG-invloed. Nu is er sprake van een zekere samenhang tussen de tot nu toe afzonderlijk besproken variabelen. Jongere artsen praktizeren vaker in een samenwerkingsverband dan als solist; kaderleden vindt men vooral in de groep artsen die zich van 11 tot 20 jaar geleden als huisarts vestigden etc.. Uit de vorige tabellen zagen we dat 'leeftijd', 'praktijkvorm' en 'actief lidmaatschap van KNMG/LHV' van invloed was op de houding ten opzichte van de koppeling.

In figuur 1-3 zullen we laten zien, hoe de mening voor de combinatie van deze categorieën eruit ziet. In de grafieken is voor solistische en samenwerkende huisartsen; voor actieve en niet-actieve leden van de KNMG/LHV per leeftijdscategorie respectievelijk het percentage afkeuring, bijval en 'onverschillig' weergegeven.

Figuur 1: % afkeuring per leeftijdscategorie solisten versus samenwerking en wel of niet kaderlid KNMG/L.H.V.

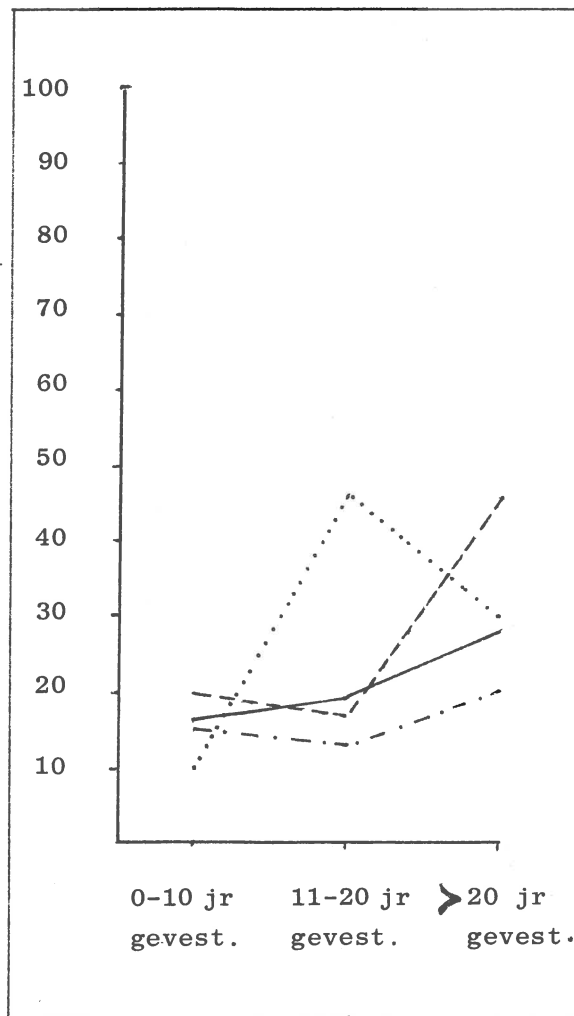

Figuur 2: % goedkeuring per leeftijdscategorie, solisten versus samenwerkers en wel of niet actief lid KNMG/LHV

_____ solisten, L.H.V. actief
 solisten, L.H.V. niet-actief
 -.-.-.- samenwerkers, L.H.V. actief
 samenwerkers, L.H.V. niet-actief

Figuur 3: % onverschillig per leeftijdscategorie, solisten versus samenwerkers en wel of niet actief lid KNMG/LHV

_____ solo, actief L.H.V.
 solo, niet-actief L.H.V.
 -.-.-.- samenwerkend, actief L.H.V.
 samenwerkend, niet-actief L.H.V.

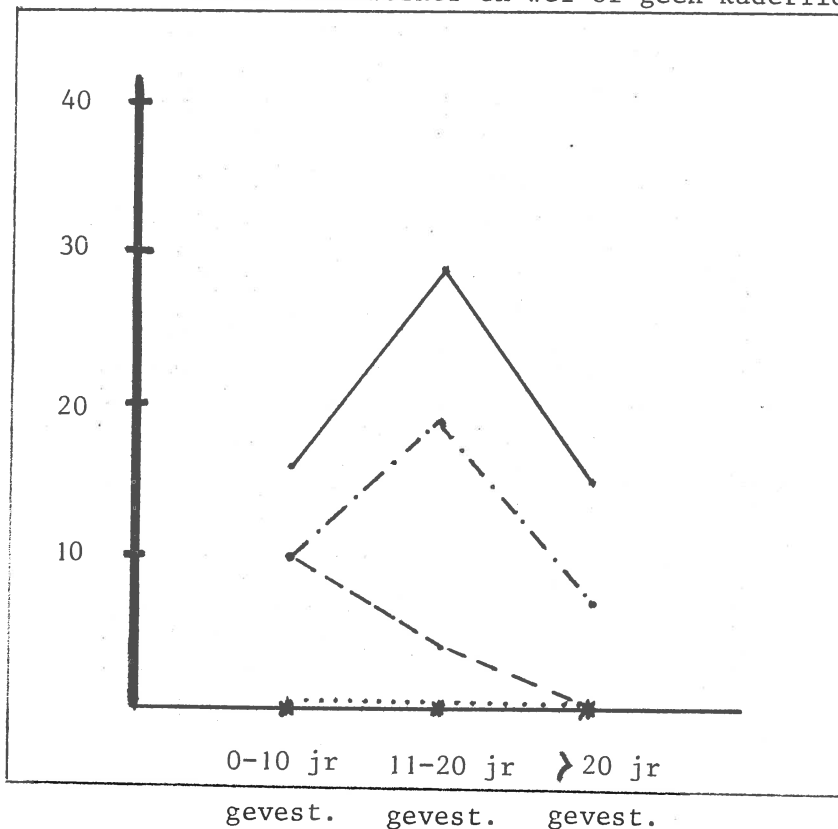

0-10 jr gevest. 11-20 jr gevest. >20 jr gevest.

Commentaar

De meeste weerstand treft men bij de combinatie: kaderlid KNMG/LHV, solist en van 11 tot 20 jaar gevestigd als huisarts; bijna tweederde van deze groep keurt de ont koppeling af. Kaderleden met samenwerkingspraktijk hebben een aanzienlijk minder negatieve mening over de ont koppeling. Vooral in de jongste categorie benadert hun houding die van solisten-niet-kaderlid. Jongeren staan positiever dan ouderen ten opzichte van de ont koppeling; de laatste groep is echter eerder onverschillig dan 'tegen'.

Figuur 4: % opzeggingen lidmaatschap NHG per leeftijdscategorie, solisten versus samenwerker en wel of geen kaderlid LHV.

Opzeggen

De mensen die opgeven hun lidmaatschap van hun Genootschap te zullen opzeggen vindt men in dezelfde categorieën als degenen die de ontkoppeling afkeuren. Het hoogste percentage (29) vinden we bij het kader van de LHV, solist en tussen de 10 en 20 jaar gevestigd. Voor de totale groep is het percentage 10. Van de samenwerkende artsen die niet actief in LHV of KNMG zijn, zegt daarentegen niemand op (zie figuur 4).

2.3. Conclusie

De ontkoppeling stuit niet over de hele linie op weerstand; integendeel - iets meer dan de helft van de geënquêteerden staat er positief tegenover en een ander deel laat het onverschillig. Volgens het 'meeste-stemmen-gelden-principe' zou het dus geen probleem zijn voor het Genootschap om tot ontkoppeling te besluiten. De weerstand tegen de ontkoppeling treft men echter aan bij een in potentie invloedrijke en machtige groep: de actieve leden (het kader) van de KNMG/LHV en wel des te sterker naarmate deze een minder gecompliceerde vorm van de huisartspraktijk uitoefenen. Vooral solistische huisartsen en met name de groep die tussen de 10 en 20 jaar gevestigd is, keuren ontkoppeling af. Dit maakt een voorspelling over de consequenties van de ontkoppeling moeilijk - kaderleden kunnen, als actieve leden, invloed uitoefenen op hen die nu nog onverschillig staan tegenover de koppeling en de meningsvorming sterker beïnvloeden dan hun 'getal' doet vermoeden. Het zal sterk afhangen van de mate waarin het NHG-Bestuur erin slaagt om de emoties te kanaliseren wat het feitelijke effect van de ontkoppeling zal zijn.

3. De meningen van niet-leden van NHG en KNMG

Zoals in de inleiding reeds beschreven is zijn al degenen aangeschreven die in de registratie van het NHI als niet-lid van de KNMG waren aangemerkt, nadat het gehele huisartsenbestand vergeleken was met de ledenlijst van de KNMG van 1982 voor zover ze jonger dan 45 jaar waren. Deze laatstgenoemde leeftijdsgrens is gehanteerd, omdat de commissie die de enquête heeft voorbereid verwachtte juist onder deze groep een aantal potentiële leden aan te treffen.

3.1. Vergelijking van de aangeschreven groep en degenen die de vragenlijst hebben teruggezonden

Gegevens over het lidmaatschap ontleend aan de jaarlijks ten behoeve van de huisartsenregistratie gepubliceerde ledenlijst van de KNMG. Ten behoeve van de voorgenomen opiniepeiling is in mei 1982 het gehele bestand uit de huisartsenregistratie vergeleken met de ledenlijst van de KNMG (1982). Nadat de uit deze vergelijking voorkomende mutaties zijn verwerkt werden huisartsen geselecteerd met de volgende kenmerken: praktizerend op dat moment, noch lid van het NHG noch van de KNMG/LHV en geboren in 1937 of later (45 jaar of jonger). Deze artsen vormen de doelgroep van de enquête. Bij de retour-ontvangst van de vragenlijsten bleek met name het criterium: niet-lid van de KNMG/LHV niet goed te kloppen. In het totaal zijn 250 personen aangeschreven; per 20 oktober waren 147 vragenlijsten geretourneerd (59%). Uit de 147 in dit rapport verwerkte vragenlijsten bleek dat 2 personen niet meer praktizeerden. Van de overgebleven 145 bleken er 42 (29%) op te geven wel lid van de KNMG/LHV te

zijn. Naar aanleiding van dit onverwachte resultaat is de oorspronkelijke lijst van 250 'niet-leden' nogeens nauwkeurig bestudeerd. Met name een aantal reeds gevestigde huisartsen (eind '81, begin '82) bleek wel in de lijst te staan, maar nog als adspirant-lid of waarnemer. Ook bleken wij enkele 'niet-leden' ten onrechte in deze categorie ondergebracht te hebben (9 stuks). Om de zaak weer enigszins recht te trekken zijn (achteraf) alle personen die op enigerlei wijze in de KNMG-gids genoemd zijn uit het bestand verwijderd en uit de enquêtes allen die opgaven wel lid van KNMG en NHG te zijn. De oorspronkelijke lijst van 250 personen werd aldus gereduceerd tot 212, de bruikbare respons tot 95 vragenlijsten. In tabel 5 laten we zien welke kenmerken van de personen uit het oude bestand, het herziene bestand en de respons te vergelijken zijn.

Tabel 5: Vergelijking aangeschreven en terugontvangen groep niet-leden KNMG en NHG, juni 1982.

	oude bestand n = 250	gehele respons n = 147	herziene be- stand n = 212	bruikbare resp. n = 95
geslacht:% vrouwen	19	17	22	19
vestiging:				
0-1 jr gevestigd	31%	31%	22%	17%
2-4 jr gevestigd	30%	28%	34%	36%
5 of meer jr gev	39%	41%	44%	47%
gemiddeld aantal jaren gevestigd	3.97 jr	4.03 jr	4.51 jr	4.53 jr
praktijkvorm				
solo	38%	35%	36%	31%
duo	40%	31%	41%	28%
groepsprakt. of gezondh.cent	22%	33%	23%	41%
regio				
noord	9%	9%	9%	5%
oost/midden	20%	23%	20%	24%
west	51%	49%	52%	52%
zuid	20%	16%	19%	18%

Het verschil tussen het oorspronkelijke en het herziene bestand zit vooral in de recentelijk gevestigde personen. Huisartsen werkzaam in groepspraktijken en gezondheidscentra responderen naar verhouding sterker. Dat geldt nog het meest uitgesproken voor de uiteindelijk gebruikte respons; de vragenlijsten van degenen die opgeven noch lid van de KNMG/LHV noch van het NHG te zijn. Men mag aannemen dat de respondenten een bijzondere groep vormen uit de aangeschreven populatie - dit maakt generalisatie dubieus.

3.2. *De meningen van huisartsen, niet-lid van de KNMG en NHG, 45 jaar of jonger*

Wij zullen beginnen met de kennis en mening over de koppeling en de eventuele gevolgen daarvan.

Tabel 6: Kennis en mening van de niet-leden van KNMG/NHG (45 jaar of jonger) over ontkoppeling lidmaatschap NHG/LHV.

		aantal	per-centage	
kennis koppeling	wist allang	73	77%	1 niet ingevuld
	sinds kort	10	10%	
	wist 't niet	11	11%	
mening ontkoppeling	goedkeuring	84	88%	
	onverschillig	10	11%	
	afkeuring	1	1%	
gevolgen	geen	15	17%	5 niet ingevuld
	wordt lid NHG	75	83%	

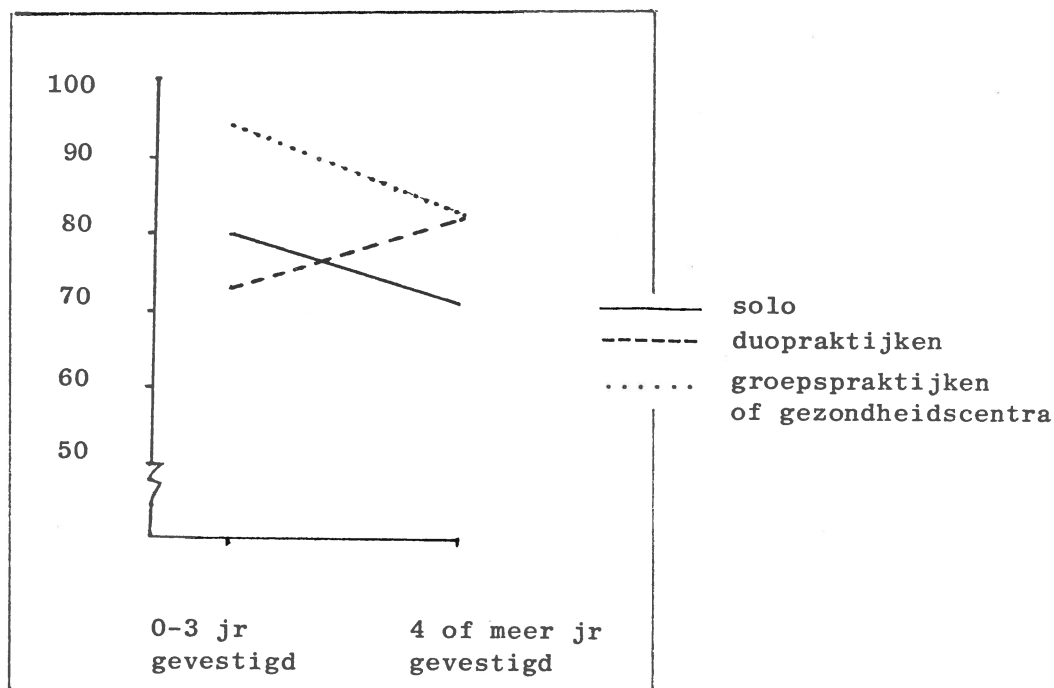
Er zijn slechts weinig onwetenden en de mening van degenen die de vragenlijst opstuurden is vrijwel zonder uitzondering positief. Een ledenwinst van minimaal 75 personen zit er voor het NHG bij ontkoppeling in ieder geval wel in. Wij zullen nog eens nader bezien waar de nieuwen zich vooral bevinden.

In tabel 7 is het percentage nieuwe leden uitgesplitst naar leeftijd, geslacht, praktijkvorm en regio en in figuur 5 naar praktijkvorm en duur van de vestiging.

Tabel 7: Niet-leden KNMG/LHV en NHG % personen dat opgeeft lid van het NHG te zullen worden naar enkele kenmerken.

		% wordt lid	n =
geslacht	man	79%	77
	vrouw	78%	18
vestigings duur	0-1 jaar gev.	88%	16
	2-4 jaar gev.	71%	34
	meer dan 5 jr. gev.	82%	45
prak- tijk vorm	solo	76%	29
	duo	74%	27
	groepspr. gez.h.c.	85%	39
alle ondervraagden		79%	95

Figuur 5: Niet-leden KNMG/LHV en NHG: percentage personen dat opgeeft lid van het NHG te zullen worden naar praktijkvorm en vestigingsjaren.

Commentaar

De ontkoppeling van de lidmaatschappen NHG/LHV zal het ledenbestand van het Genootschap doen uitbreiden met een groep recentelijk gevestigde, in samenwerkingsverbanden praktizerende huisartsen, die vermoedelijk tot dan toe geen lid waren vanwege bezwaar tegen de opstelling van KNMG en LHV. De toelating van een dergelijke groep zou wel eens van invloed op het Genootschap kunnen zijn, zeker als gelijktijdig een aantal kaderleden van de LHV het Genootschap verlaat.

Ledenwinst en -verlies zijn in kwantitatieve zin niet zo indrukwekkend; de veranderingen in kwalitatieve zin zullen gezien het verwachte vertrek en de verwachte toeloop van tamelijk geprononceerde, doch geenszins op elkaar gelijkende groepen, duidelijk merkbaar zijn.

4. De praktijkzoekende huisartsen

Behalve aan de twee hiervoor besproken groepen gevestigde huisartsen is ook een vragenlijst gezonden aan al degenen die bij de per 1 januari 1982 onder de afgestudeerden van de beroepsopleiding tot huisarts gehouden peiling opgaven nog 'in de markt' te zijn voor een huisartspraktijk met uitzondering van degenen die zich inmiddels* als huisarts gevestigd hadden.

In het totaal zijn 419 vragenlijsten verzonden, waarvan er uiteindelijk 249 zijn geretourneerd (59%). Van deze 249 respondenten bleken er 20 inmiddels gevestigd; 5 hadden hun plannen voorgoed opgegeven en 7 waren nog niet van plan om verder te zoeken, maar hadden (voorlopig) een semi-permanente baan als assistent of anderszins gevonden. Resteren 217 adspirant-huisartsen.

4.1. *Adspirant-huisartsen: vergelijking aangeschreven groep en respons.*

In tabel 8 vindt men de vergelijking van de aangeschreven en responderende groep.

Tabel 8: Vergelijking aangeschreven en terugontvangen groep praktijkzoekende huisartsen.

		aangeschr. prakt.z. n = 419	respondent n = 217
geslacht	vrouw	25%	27%
	man	75%	73%
leeftijd	gemidd. aantal jaren sinds eind beroepsopl.	2.26 jaar	2.04 jaar

*) voor zover dat op het NHI bekend was, uiteraard.

Voor deze groep geldt dat er nauwelijks parameters zijn t.b. van de vergelijking (het opnemen bijv. van de plaats van opleiding, zou de anonimiteit sterk doen verminderen). Op de opgenomen variabelen vinden we een klein verschil tussen aangeschreven en responderende groep, wat betreft het aantal jaren dat sinds het beëindigen van de opleiding is verlopen. Men moet echter bedenken dat de inmiddels gevestigde huisartsen niet zijn meegeteld, omdat zij hun vragenlijst niet hoefden in te vullen.

*4.2. De kenmerken en meningen van praktijkzoekende huisartsen
Lidmaatschap KNMG en NHG*

Van de 217 responderende huisartsen-in-spe bleek slechts 18% op de een of andere manier nog geen lid van de KNMG te zijn (39 personen). Twaalf procent was ook niet van plan lid te worden. Bij het N.H.G. ligt de zaak geheel anders; slechts 12 % is op de een of andere manier bij het N.H.G. betrokken (als donateur, buitengewoon of werkend lid *).

Van de overigen (189 in getal) geeft 36 % op reeds op Huisarts & Wetenschap te zijn geabonneerd; anderen hebben zelfs deze mogelijke band met het N.H.G. niet (112 van de 217 = 52 %).

Op de vragen naar plannen ten aanzien van het lidmaatschap van KNMG/N.H.G. antwoordde de groep als volgt:

*) dat kan eigenlijk niet maar 8 personen geven dit toch op.

Tabel 19: Plannen over lidmaatschap KNMG/NHG onder praktijkzoekende huisartsen

	KNMG	NHG
is al lid	66 %	7 %
wil lid worden	9 %	44 %
weet 't nog niet	12 %	44 %
wil geen lid worden	12 %	4 %
n =	217	217

(2 niet ingevuld)

Om te zien of een abonnement op Huisarts & Wetenschap een goede indicatie is voor een voorgenomen lidmaatschap hebben we aan degenen die opgaven geen lid te zijn bekeken of zich onder H & W meer of minder potentiële leden bevonden.

Tabel 10: Verband tussen het lezen van H & W en plannen voor het N.H.G.-lidmaatschap onder praktijkzoekende huisartsen.

	Huisarts & Wetenschap		n =
	abonnee	geen abonnee	
wil lid worden	41 (55%)	43 (38 %)	84
weet 't nog niet	34 (45%)	60 (54 %)	94
wil geen lid worden	0	9 (8 %)	9
n =	75	112	187

(4 niet ingevuld, 26 lid of donateur)

Huisarts & wetenschap vormt een mogelijke bron van communicatie tussen Bestuur en adspirant-leden. Men zou overigens kunnen overwegen om (net als de KNMG) over te gaan tot een adspirant lidmaatschap, gecombineerd met een abonnement op H & W. Dit zou een mogelijkheid zijn om jonge artsen, vanaf het begin voor het Genootschap te interesseren om ze er zo gauw ze gevestigd zijn actief bij te kunnen betrekken. Het aantal personen dat a priori geen lid van het N.H. G. wil worden is kleiner dan het aantal dat geen L.H.V.-lid wil worden.

Kennis van en mening over ontkoppeling

In tabel 11 zien we, net als bij de vorige groepen de gegevens over kennis en mening ten opzichte van de ontkoppeling.

		percentage	n =
kennis koppeling	wist 't allang	48 %	105
	sinds kort	30%	65
	wist 't niet	22 %	47
mening ontkoppe- ling	goede zaak	80 %	173
	onverschillig	16 %	34
	slechte zaak	5 %	10
gevolgen	<u>niet van invloed</u>		
	wist er niet van	39 %	85
	wist ervan	45 %	98
	<u>wel van invloed</u>	13 %	29
	wordt lid LHV/NHG	32 %	69
	alleen NHG	21 %	46
	alleen LHV	4 %	8
	weet nog niet	43 %	94

(3 niet ingevuld, 2 overige meningen)

De kennis over de koppeling bij deze groep is aanzienlijk minder verbreid dan onder de gevestigde huisartsen. De mening over de ontkoppeling is op grote schaal positief; slechts 5 % keurt de ontkoppeling af. Voor 14 % is de kennis over de koppeling van invloed geweest op de plannen voor het lidmaatschap; voor de meesten was dit niet het geval; voor een groot aantal ondervraagden gold dat men niet op de hoogte was.

Van de 217 respondenten geeft 53 % op lid van het N.H.G. te zullen worden; 31 % zowel van LHV / (LAD) als NHG en 21% alleen van het NHG. Een grote groep adspirant-huisartsen weet - ook na opheffing van de koppeling nog niet wat men zal doen. Eerst maar eens zorgen dat men een praktijk vindt en dan ziet men wel verder.

5. Samenvatting

Door het Nederlands Huisartsen Instituut is in opdracht van het Nederlands Huisartsen Genootschap een onderzoek verricht naar de meningen van de leden van het Genootschap, van niet-leden van NHG en KNMG van 45 jaar en jonger en naar de mening van praktijkzoekende huisartsen over een mogelijke ontkoppeling van de lidmaatschappen van NHG en LHV.

Drie aspecten kwamen in deze peiling der opinies aan de orde: de kennis over het bestaan der koppeling; de mening over een eventuele ontkoppeling en de consequenties van een ontkoppeling. Per deelonderzoek zijn deze gegevens in de voorgaande paragrafen gepresenteerd, nadat eerst was geprobeerd vast te stellen in hoeverre uit de ontvangen antwoorden conclusies mochten getrokken worden over de aangeschreven groep in z'n geheel.

We zullen de resultaten in onderstaand schema weergeven (eerst enkele formele aspecten).

Tabel 12: Overzicht respons uit de drie aangeschreven groepen; leden NHG, niet leden KNMG en adspirant huisartsen.

	steekproef leden NHG	niet leden KNMG en NHG < 45 jaar	praktijkzoekende huisartsen
aantal verzonden vragenlijsten	407	250 (212)	419
respons	74.2 %	58.8 %	59.4 %
aantal bruikbare vragenlijsten	286	95	217
uitspraken generaliseerbaar	ja	vermoedelijk niet	vermoedelijk wel

De respons is (zeker voor een enquête zonder rappel) hoog bij de ondervraagde leden van het Genootschap en niet onredelijk bij de overige twee groepen. In de registratie van het N.H.I. bleek het lidmaatschap van KNMG/LHV niet vlekkeloos te zijn opgenomen. Het gegeven over het lidmaatschap wordt nl. uit de ledenlijst van de KNMG gehaald; vooral recent gevestigde huisartsen staan daar niet altijd in. Na herziening van het oorspronkelijke bestand hebben wij dit vergeleken met de teruggezonden vragenlijsten.

Uit de terugontvangen enquêtes waren er naar verhouding veel van huisartsen met groepspraktijken en uit gezondheidscentra.

Kennis en mening over de koppeling

De groepen waren als volgt op de hoogte van de ontwikkelingen:

Tabel 13: Meningspeiling ontkoppeling lidmaatschap NHG/LHV; kennis van de koppeling van LHV + NHG lidmaatschap bij de drie groepen; leden NHG, niet leden KNMG en adspirant huisartsen.

	steekproef leden NHG n = 286	niet-leden KNMG/NHG <45 jaar n = 95	praktijkzoekende huisartsen n = 217
wist 't allang	74 %	73 %	48 %
sinds kort	19 %	10 %	30 %
wist 't niet	7 %	11 %	22 %

Voor de praktijkzoekende huisartsen was de kwestie van de koppeling het minst bekend. De gevestigde huisartsen (leden en niet-leden) waren ruim op de hoogte.

Wat vond men ervan?

Tabel 14: Meningspeiling ontkoppeling lidmaatschap NHG/LHV; mening van de drie groepen; leden NHG, niet leden KNMG en adspirant huisartsen.

	steekproef leden NHG n = 275	niet-leden KNMG/NHG <45 jaar n = 95	praktijkzoekende huisartsen n = 217
ontkoppeling is goede zaak	55 %	84 %	80 %
onverschillig	20 %	10 %	16 %
ontkoppeling is slechte zaak	24 %	1 %	5 %

Meer dan de helft van de ondervraagde leden vindt ontkoppeling een goede zaak; bij de niet-leden en bij de praktijkzoekende huisartsen zijn de meningen nog positiever en vindt men met name nauwelijks afkeuring.

Consequenties

Wat denkt men na een mogelijke ontkoppeling te doen?

Tabel 15: Meningspeiling ontkoppeling lidmaatschap NHG/LHV. Consequenties voor de drie aangeschreven groepen; leden NHG, niet leden KNMG en adspirant huisartsen.

	steekproef leden NHG n = 286	niet-leden KNMG/NHG < 45 jaar n = 95	praktijkzoekende huisartsen n = 217
niets	79 %	17 %	-
opzeggen lidmaatschap NHG	10 %	-	-
opzeggen lidmaatschap LHV	7 %	-	-
lid worden NHG + LHV	-	-	31 %
alleen van het NHG	-	83 %	21 %
weet nog niet	-	-	43 %
(alleen LHV)	-	-	4 %

Voor het N.H.G. betekent ontkoppeling een geschat ledenverlies van ongeveer 10% (225 leden), dat wil zeggen ongeveer 250 leden, terwijl men er ongeveer 75 (± 100)^{*)} nieuwe leden bij zal krijgen. Ongeveer 7 % van de huidige NHG-leden zegt voor het lidmaatschap van LHV te zullen bedanken. Van de praktijkzoekende huisartsen hebben de meesten hun mening nog niet bepaald; ongeveer de helft zegt lid te worden van het Genootschap; ruim 30 % van beide verenigingen en 20 % alleen van het NHG.

^{*)} Als we even uitgaan van de vertekening in de antwoorden.

Opmerkingen

We hebben geprobeerd uit te zoeken waar de bijval voor de ont koppeling het sterkst is onder de leden van het Genootschap. Vooral bij jongeren en bij huisartsen in samenwerkingsverbanden staat men sterk positief ten opzichte van de ont koppeling. Bovendien vinden we dat men meer positief ten opzichte van ont koppeling staat wanneer men minder actief is in KNMG en LHV. Gezien ook de positieve houding van de praktijkzoekende huisartsen, kan men wel stellen dat: koppeling duidelijk beschouwd wordt als iets wat vooral bij jongeren niet meer leeft. Het Genootschap zal er bij ont koppeling een aantal leden bij krijgen, die vooral praktizeren in groepspraktijken en gezondheidscentra, hetgeen ertoe kan bijdragen dat het profiel van het NHG wat markantere trekken zal krijgen.

Bijlage

Enquête-formulier en aanbiedingsbrief zoals gebruikt
voor het onderzoek betreffende de ontkoppeling van
de lidmaatschappen NHG en KNMG/LHV.

december 1982

NEDERLANDS HUISARTSEN GENOOTSCHAP

BURGEMEESTER REIGERSTRAAT 87 - 3581 KP UTRECHT - TELEFOON (030) 51 67 41
POSTBUS 14006 - 3508 SB UTRECHT - POSTGIRO 39 43 48

Utrecht, juni 1982

Geachte Collega,

Mogen wij uw aandacht vragen voor het volgende.

Zoals u wellicht in Medisch Contact en Huisarts & Wetenschap hebt gelezen, worden er binnen de kring van het Bestuur van het Nederlands Huisartsen Genootschap vraagtekens gezet bij de zinvolheid van de koppeling van het lidmaatschap van het Genootschap aan dat van de Landelijke Huisartsen Vereniging.

Nu is het zo dat u, formeel gesproken, geen lid van het NHG kunt zijn of worden zonder lid te zijn van de KNMG.

Het plan is dat het bestuur op de ledenvergadering met een voorstel komt de thans bestaande formele koppeling op te heffen. Daarnaast zou op tal van gebieden een betere samenwerking en coöperatie met de Landelijke Huisartsen Vereniging moeten ontstaan: een meer functionele koppeling dus.

Eén van de redenen om de formele koppeling op te heffen is dat wij in het verleden nog wel eens artsen hebben moeten teleurstellen, die om welke reden dan ook geen lid van de KNMG wilden worden. Bovendien wordt een dergelijk verplichte combinatie in deze tijd in toenemende mate als bevoogdend beschouwd. De argumenten pro en contra hebt u in de verschillende discussies kunnen vernemen.

Wij zullen daar in deze brief niet verder op ingaan; nu gaat het erom dat wij een indruk krijgen van de meningen van leden, niet-leden en mogelijke adspirant-leden van het Nederlands Huisartsen Genootschap.

U behoort, als wij goed zijn ingelicht, tot deze laatste categorie; u begrijpt, dat in verband met de toekomst van ons Genootschap uw mening een bijzonder gewicht heeft.

Wij hebben daarom aan het Nederlands Huisartsen Instituut verzocht een korte vragenlijst te ontwerpen, die u bijgaand aantreft. In deze mini-enquête vragen wij uw mening over de wenselijkheid en de mogelijke gevolgen van een koppeling of ontkoppeling van de lidmaatschappen. De enquête is geheel anoniem en wordt voor het Nederlands Huisartsen Instituut in strikte vertrouwelijkheid verwerkt. Om te kunnen beoordelen of degenen die de vragenlijst hebben teruggezonden (wij hopen overigens dat u dat zult willen doen) een representatieve steekproef vormen uit degenen aan wie wij de vragenlijst verzonden hebben, heeft het NHI enkele vragen over zogenaamde achtergrondkenmerken in de enquête opgenomen. Wij verzoeken u dringend ook deze vragen in te vullen. Uw mening zal een basis vormen voor hetgeen wij onze leden zullen voorleggen op ons ledencongres in oktober aanstaande.

Wij hopen dat u de ingevulde vragenlijst in de bijgevoegde antwoordenvolp aan het Nederlands Huisartsen Instituut wilt retourneren; wij danken u bijvoorbaat voor uw medewerking.

Hoogachtend,
Nederlands Huisartsen Genootschap,
namens het Bestuur,

J.P. Schouwstra

MENINGSPEILING ONTKOPPELING LIDMAATSCHAP NHG/KNMG (LHV)

ADSPIRANT-HUISARTSEN

1. Volgens de gegevens uit de registratie van adspirant-huisartsen van het Nederlands Huisartsen Instituut hebt u de beroepsopleiding tot huisarts gevolgd en bent u tot nu toe noch als (zelfstandig) huisarts gevestigd noch hebt u de plannen om huisarts te worden definitief opgegeven. Als deze onderstelling onjuist is, is deze vragenlijst niet voor u bestemd. Zoudt u dan wel willen invullen wat er sinds januari 1982 (de laatste peiling) en nu veranderd is ?

Naam :

Adres :

- * heeft zich sinds januari 1982 als zelfstandig huisarts gevestigd
- * heeft sinds januari 1982 de plannen om huisarts te worden definitief opgegeven
- * valt om andere redenen buiten de genoemde categorie, n.l.
.....
.....

2. In welk jaar hebt u de opleiding tot huisarts beëindigd ?

19 . .

3. Bent u man of vrouw ?

man vrouw

4. Bent u al (adspirant) lid van de KNMG of de LHV ?

- ja, adspirant lid
- ja, werkend lid
- neen

5. Bent u van plan om na uw vestiging lid van de KNMG (LHV) te worden ?

- ben al lid
- ja
- weet het nog niet
- neen

6. Bent u al lid of donateur van het Nederlands Huisartsen Genootschap ?

- ja, buitengewoon lid
 ja, werkend lid
 ja, donateur
 neen, wel geabonneerd op Huisarts & Wetenschap
 neen, ook geen abonnement op Huisarts & Wetenschap

7. Bent u van plan om na uw vestiging lid van het Genootschap te worden ?

- ben al lid
 ja
 weet het nog niet
 neen

8. Weet u dat op dit ogenblik het lidmaatschap van het NHG aan dat van de KNMG (LHV) gekoppeld is, in die zin dat u geen lid van het NHG kunt worden zonder lid van de KNMG te zijn ?

- ja, dat weet ik al geruime tijd
 ja, dat weet ik sinds kort (sinds de recente discussies)
 neen, dat weet ik niet

9. Is de nu bestaande koppeling van invloed geweest op uw besluit of plannen over een lidmaatschap van het NHG ?

- neen, want ik wist niet dat de koppeling bestond
 neen, ik wist van de koppeling, maar dat is niet van invloed geweest
 ja, ik wilde wel lid worden van het NHG maar niet van de KNMG
 ja, anders

10. Wat vindt u van het idee de lidmaatschappen te ontkoppelen ?

- het laat me onverschillig
 ik vind het een goed idee
 ik vind het een slecht idee

11. Stel dat de lidmaatschappen ontkoppeld zouden zijn: hoe staat u dan tegenover de lidmaatschappen van KNMG (LHV) en NHG ?

- ik zou lid worden van KNMG (LHV) én NHG
 ik zou alleen lid worden van de KNMG (LHV)
 ik zou alleen lid worden van het NHG
 ik heb nog geen standpunt bepaald.

MENINGSPEILING ONTKOPPELING LIDMAATSCHAP NHG/KNMG (LHV)

GEVESTIGDE HUISARTSEN

1. Bent u praktizerend huisarts ?

- ja neen

Indien u 'neen' hebt aangekruist, is de enquête niet voor u bedoeld en is onze administratie niet correct. Zoudt u toch zo vriendelijk willen zijn hieronder uw naam, het tijdstip sinds wanneer en de reden waarom u geen huisarts (meer) bent in te vullen en de vragenlijst aan ons te retourneren ? Bij voorbaat onze dank.

Naam :

Adres :

is sinds geen huisarts meer/is nooit praktizerend
huisarts geweest

reden van beëindiging praktijk:

- rustend, geen andere functie meer
 andere medische functie, te weten
.
 anders, te weten
.

2. Bent u zelfstandig praktizerend (in de zin van 'medewerker van een ziekenfonds') of bent u als assistent of waarnemer werkzaam ?

- zelfstandig praktizerend
 werkzaam als assistent
 werkzaam als waarnemer
 anders, te weten

3. Bent u lid van het Nederlands Huisartsen Genootschap ?

- ja, werkend lid
 ja, buitengewoon lid
 neen, wel donateur
 neen, ook geen donateur

4. Beschouwt u uzelf als 'actief' of 'papieren' lid van het NHG ?

- ben geen lid
- actief lid
- actief, voornamelijk op plaatselijk niveau
- actief, voornamelijk op landelijk niveau
- actief op beide niveau's
- papieren lid
- noch 'actief' noch 'papieren' lid

5. Bent u lid van de KNMG of van één van de dochterverenigingen (LHV, LAD) ?

- neen, geen lid KNMG
- ja, lid LHV
- ja, lid LAD
- ja, lid LHV/LAD
- ja, anders, te weten

6. Beschouwt u uzelf als 'actief' of 'papieren' lid van de LHV/KNMG

- ben geen lid
- actief lid
- actief voornamelijk op plaatselijk niveau
- actief voornamelijk op landelijk niveau
- actief op beide niveau's
- papieren lid
- noch 'actief' noch 'papieren' lid

7. Weet u dat de lidmaatschappen van NHG en KNMG gekoppeld zijn, in die zin dat lidmaatschap van het NHG zonder gelijktijdig lidmaatschap van de KNMG/LHV niet mogelijk is ?

- ja, dat weet ik al geruime tijd
- ja, dat weet ik sinds kort (sinds de recente discussies)
- neen

8. Wat is uw mening over een ontkoppeling van beide lidmaatschappen ?

- het laat me onverschillig
- het lijkt me een goede zaak
- het lijkt me een slechte zaak

9. Zou een ontkoppeling voor u consequenties hebben ?

- neen, noch met betrekking tot het lidmaatschap van het NHG,
noch m.b.t. dat van de KNMG/LHV verandert er iets
- ja, ik zeg mijn lidmaatschap van het NHG op
- ja, ik zeg mijn lidmaatschap van de KNMG/LHV op
- ja, ik word lid van het NHG
- ja, ik word lid van de KNMG
- ja,

10. Wij kunnen ons voorstellen dat u uw mening over deze voornemens niet zomaar in een aantal hokjes kwijt kunt. Indien u hieraan behoefte gevoelt, kunt u hieronder uw mening nog eens in uw eigen woorden weergeven.

Enkele gegevens over uw persoon en praktijk tot slot.

11. Bent u man of vrouw ?

- man vrouw

12. In welk jaar hebt u het artsdiploma behaald ?

19 . . .

13. Hebt u de beroepsopleiding tot huisarts gevolgd ?

- ja neen

Indien ja, in welk jaar hebt u de opleiding beëindigd ? 19 . . .

14. In welk jaar hebt u zich voor het eerst in Nederlands zelfstandig als huisarts gevestigd ? 19 . .

15. Hebt u een solo-praktijk of werkt u in een samenwerkingsverband ?

- solo
- duo-praktijk (2 huisartsen)
- groepspraktijk (3 of meer huisartsen)
- gezondheidscentrum (huisarts, wijkverpleegkundige, maatschappelijk werk onder één dak)
- anders, te weten

16. Zoudt u op onderstaand kaartje willen aankruisen in welk gebied uw praktijk zich bevindt ?

ONZE HARTELIJKE DANK VOOR UW MEDEWERKING